

Évközi 10. vasárnap

1Kir 17,17-24

„Isteni segítség ember által“

Ezek után az események után történt, hogy az asszony fia, akié a ház volt, megbetegedett. Betegsége annyira elhatalmasodott rajta, hogy nem maradt benne élet. Akkor így szólt Illéshez (az asszony): „Mi dolgom veled, Isten embere? Csak azért jöttél, hogy emlékezetembe idézd vétkeimet és megöld a fiamat?” Ő azt felelte neki: „Add ide a fiadat!” Elvette öléből és fölvitte a fenti szobába, ahol lakott és lefektette ágyára. Aztán az Úrhoz fordult: „Uram, én Istenem, hát csakugyan szerencsétlenségbe sodrod ezt az özvegyet, akinél lakom, s megöled a fiát?” Majd háromszor a fiúra borult és segítségül hívta az Urat: „Uram és Istenem, engeddd, hogy visszatérjen a lélek ebbe a fiúba!” S az Úr meghallgatta Illés könyörgését, a lélek visszatért a fiúba, úgyhogy újra életre kelt. Akkor Illés fogta a fiút, levitte a fenti szobából a házba, átadta anyjának és azt mondta: „Nézd, él a fiad!” Az asszony erre így szólt Illéshez: „Most már tudom, hogy csakugyan Isten embere vagy, s hogy az Úr szava igazság ajkodon.”

Illés (Kr. e. 870–852) az Ószövetség egyik legkülönösebb alakja, a tiszta Jahve-vallás rendíthetetlen harcosa. Életéről a szóbeli hagyományból származó legendás szövegeket őrzött meg az 1Kir 17–19, valamint a 2Kir 1–2 és a 2Kron 21,12–15. Talán életének leghíresebb epizódja a Kármel-hegyi istenítélet (1Kir 18,19–40), amelyben győzedelmeskedik a Baál isten papjai felet. A róla szóló epizódokban úgy jelenik meg, mint az Isten ítéletének közvetítője, gyógyító, feddő bíró. Egyrészt hasonlítják Mózeshez, másrészt minden próféta legtisztább típusaként mutatkozik be. A mennyben való ragadtatásáról szóló történet (2Kir 2,11) angyali magasságba emeli személyét a nép előtt. Az özvegyasszony fia meggyógyításának történetére utal az Újszövetségben Jézus is (Lk 4,5). A zsidóságban úraeljövételét várták. Az Újszövetség arról tudósít, hogy előbb úgy vélték, Keresztelő János testesíti meg az úraeljövételét (Mk 9,13; Mt 11,10; Lk 9,8; Jn 1,21.25). Éppen ezért Jézus színeváltozásának jelenetében is feltűnik Mózeszel együtt (Mk 9,4; Mt 17,3; Lk 9,30). Nevéhez három apokaliptikus írás is fűződik, amelyek közül egy eredetileg zsidó apokalipszis, amit a keresztények is átdolgoztak a Kr. u. III. században. A büntelenségéről vallott nézetet Szent Pál is ismeri és idézi (1Kor 2,9).

A történetben az özvegyasszony, akinek egyetlen fia halt meg, már korábban rájött, hogy az, aki nála szállást vett, az Isten embere, ezért emlékezik meg bűneiről. Ám a vétkek felidézése benne csak félelmet kelt, de nem idézi fel Isten közelségét. Azt gondolja ugyanis, hogy fia halála az ő vétkeinek a büntetése. Amikor Illés élet és halál uraként mutatja be neki az Istent, és ennek illusztrálására feltámasztja gyermekét, akkor megfordul a helyzet. Az eredetileg Baált imádó asszony Jahve imádóvá válik. Paradox módon a büntető Isten helyett Illés itt a segítő Istent mutatja be az asszonynak. Illés nagyságának titka, hogy Istent nemcsak büntetőként, hanem segítőként is láttatjai. Tudja ugyanis, hogy minden vallási eltévelyedés mögött a helytelen Isten-kép áll. Az Illésről szóló legendás epizódok mindegyike nemcsak csodás történet, hanem célja az is, hogy a kételkedő és bajba jutott szereplőt meggyőzze a helyes istenképről. Illés minden esetben elzárkózik az ebből adódó előnyök kihasználásától. Ő tehát egy megújult, tiszta Isten-képet akar mutatni és ennek ismeretéről nemcsak csodáival, hanem saját emelkedett moralitásával is tanúskodik. Ilyen értelemben a vallásos ember példaképévé válik már a zsidóságban is. Ábrahám, Mózes, Illés vallási reformátor volt. Jézus mindegyikre hivatkozik, a keresztény írók pedig Jézus nagyságának bemutatásánál felhasználják mindhárom személyt Jézus titkának bemutatására.

Minden vallásosság kulcsa, hogy miként viszonyulunk az élet és a halál kérdéseire, és mennyire tudunk szavainkkal, tetteinkkel közvetíteni az ég és a föld között, mennyire tudjuk megnyitni a hitetlen ember szemét a mennyei dolgok iránt. Ehhez szükséges megtalálnunk a megfelelő pillanatot, valamint szükséges megőrizni szilárd hitünket a katasztrófák idején is. De az is szükséges, hogy vállalni tudjuk a próféták tiszta életét, megalkuvás nélküli vallásosságát. Akkor kell imádkoznunk, amikor körülöttünk mások abbahagyják. Akkor kell erősebben hinnünk, amikor mások elbizonytalanodnak. Akkor kell az embereknek segítenünk, amikor mások nem látják értelmét. Ezek a magatartások hozzák létre azokat a lelkipásztorokat és híveket, akiket az emberek – minden különösebb propaganda nélkül – egyszerűen az Isten embereinek tekintenek.